

Til Folketingets Ombudsmand

I henhold til § 17, stk. 1 i ombudsmandsloven anmoder vi Folketingets Ombudsmand om at iværksætte en undersøgelse af den spareplan på området for udsatte børn og unge, som et snævert flertal i Randers Byråd vedtog på byrådsmødet den 6. juni 2016, jf. begrundelsen nedenfor.

Da vi er stærkt bekymrede for, at udsatte børn og unges retssikkerhed generelt sættes under pres, skal vi i tillæg hertil opfordre Folketingets Ombudsmand til at overveje at iværksætte en generel undersøgelse af Randers Kommunes familieafdeling, jf. § 17, stk. 2 i ombudsmandsloven.

Kort sagsfremstilling

Den 12. november 2015 kommer Socialstyrelsens Task Force med en rapport (vedlagt som bilag 4) om Randers Kommunes indsats for udsatte børn og unge.

Af rapportens konklusion fremgår:

“Ankestyrelsens sagsgennemgang viser, at Randers Kommune i en høj andel af de gennemgåede sager ikke har overholdt de lovmæssige krav. Sagsgennemgangen viser således, at der i en stor andel af de gennemgåede sager er både sagsbehandlingsmæssige mangler i forhold til arbejdet med underretninger, børnefaglige undersøgelser, handleplaner og faglige vurderinger i sagerne. Derudover ses det i en række sager, at der er passivitet i sagsbehandlingen. Det er Task Forcens vurdering, at disse mangler kan have ført til utilstrækkelige indsatser overfor børn, unge og deres familier.” (Bilag 4, s. 10)

På baggrund heraf anmoder byrådsmedlem Kasper Fuhr Christensen (Velfærdslisten) den 18. december 2015 Folketingets Ombudsmand om at iværksætte en generel undersøgelse af forholdene i Randers Kommunes familieafdeling, jf. § 17, stk. 2 i ombudsmandsloven. Anmodningen er vedlagt som bilag 11.

I marts 2016 kommer BDO med en rapport på baggrund af en gennemgang af 100 børn og ungesager (vedlagt som bilag 5).

Af rapportens resumé fremgår:

“Det drejer sig først og fremmest om, at der er usædvanligt mange huller i sagsbehandlingen generelt set. Et hul i sagsbehandlingen betyder i denne sammenhæng, at der er perioder, hvor sagen ligger hen uden myndighedsaktivitet, selv om det af sagen fremgår, at der bør tages handling. Dette tema er nok den største udfordring i relation til kvalitet og effektiv faglig styring af sagerne.

En anden udfordring er ventetiden på foranstaltninger. Der er en række sager hvor myndigheden har visiteret til helt relevante foranstaltninger, men hvor der tilsyneladende er lang ventetid på iværksættelse. Værst er det set i to sager med spædbørn og småbørn, hvor en indsats afventer forældrekompetenceundersøgelse i knap et års tid.” (Bilag 5, s. 2).

Rapporten konkluderer også:

1. at der i 32 % ikke ses en sammenhæng mellem afdækningen af barnets behov for støtte og den indsats, der er iværksat og den opfølgning, der foregår i forlængelse heraf, jf. bilag 5, s. 3,

2. at myndighedsrollen - dvs. afdækning af barnets behov, iværksættelse af rettidige indsatser og rettidig opfølgning - ikke er tilstrækkeligt udfyldt i 30 % af sagerne, jf. s. 4,
3. at der mangler en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i serviceloven i 53 % af de sager, hvor en sådan er vurderet fagligt relevant, jf. s. 4,
4. at der ikke er afholdt en børnesamtale inden for det sidste halve år i 39 % af de sager, hvor en sådan er vurderet fagligt relevant, jf. s. 5,
5. at der mangler en handleplan i 34 % af de sager, hvor en sådan er vurderet fagligt relevant, jf. s. 5, og
6. at der ikke følges rettidigt op i 31 % af sagerne, jf. s. 6.

Den 19. april 2016 svarer Folketingets Ombudsmand på Kasper Fuhr Christensens henvendelse af 18. december 2015 (vedlagt som bilag 10).

Af ombudsmandens svar fremgår:

“Jeg er opmærksom på, at der i medierne har været debat om Randers Kommunes familieafdeling. Jeg har også læst analyserapporten af 12. november 2015, som Socialstyrelsens Task Force har udarbejdet.

Jeg er enig med dig i, at det er ganske bekymrende læsning.” (Bilag 10, s. 3)

Det fremgår ikke af ombudsmandens svar, at han på det tidspunkt var opmærksom på planen om at spare 23 millioner kroner om året på området

På byrådsmødet den 17. maj 2016 behandler byrådet en spareplan (vedlagt som bilag 1), der har formål at spare 23 millioner kroner om året på området for udsatte børn og unge, jf. link 1.

Spareplanen indeholder fem spareinitiativer. De er:

1. En forringelse af lønnen for plejefamilier (5,8 millioner kroner om året fra 2017)
2. Lukning af døgninstitution Egehøjvej (4,8 millioner kroner om året fra 2017)
3. Alle forebyggende sager skal gennemgås med henblik på at forringe hjælpen, så udgifterne nedbringes (6 millioner kroner om året fra 2017)
4. Anbringelsen skal stoppes for ca. 10 anbragte børn (5 millioner kroner om året fra 2017)
5. Investering i forebyggende indsats (1,2 millioner kroner om året fra 2017)

Byrådsmedlem Kasper Fuhr Christensen sender inden mødet et notat (vedlagt som bilag 2) om spareplanen til byrådet og direktionen, jf. bilag 12. I notatet gør Kasper Fuhr Christensen gældende, at tre af de fem spareforslag er i strid med loven, ligesom han finder, at sagen minder meget om den sag, der i FOB 2014-9 (vedlagt som bilag 3) fik Folketingets Ombudsmand til udtrykke alvorlig bekymring for udsatte børn og unges retssikkerhed.

På den baggrund beslutter et enigt byråd at udsætte sagen til næste møde, så forvaltningen kan svare på påstandene i Kasper Fuhr Christensens notat af 17. maj 2016, jf. link 1.

I et notat af 31. maj 2016 (vedlagt som bilag 6) kommer forvaltningen med sine bemærkninger til Kasper Fuhr Christensens notat af 17. maj 2016. Forvaltningen finder ikke, at spareplanen er retsstridig eller bør give anledning til alvorlig bekymring for udsatte børn og unges retssikkerhed.

I en mail af 6. juni 2016 (vedlagt som bilag 8) gør byrådsmedlem Kasper Fuhr Christensen byrådet og direktionen opmærksom på, at han har fremlagt spareplanen og andet relevant materiale for Bente Adolphsen, der er tidligere lektor på Den Sociale Højskole i Aarhus og kendt som en Danmarks førende jurister på området for udsatte børn og unge, og at hun i den forbindelse har givet udtryk for følgende:

“Randers Kommunes spareplan minder meget om den spareplan i Guldborgsund Kommune, som fik ombudsmanden til at udtrykke alvorlig bekymring for udsatte børn og unges retssikkerhed. Jeg regner med, at ombudsmanden formentlig ville sige nogle af de samme ting til Randers, hvis han fik den forelagt. Det er meget sandsynligt, at spareplanen vil føre til retsstridige afgørelser.”

“Jeg vurderer, at planen er mere end bare problematisk. En sagsbehandler ansat i kommunen vil have meget svært ved ikke at følge de klart udtalte ønsker (også dem, der står mellem linjerne) om at tage sparebriller på i stedet for saglige briller med fokus på barnets bedste, som jo er lovens påbud.”

“Jeg er ikke sikker på, at planen har været i fagpersoners hænder, og man kan i hvert fald sige, at ombudsmanden udtrykkeligt slår fast, at en plan SKAL forholde sig til den retlige ramme (altså lovens pligter, barnets behov, saglighed og proportionalitet) mere konkret, end denne plan gør. Den smider blot om sig med et "sagligt" her og et "sagligt" der, men uden konkret indhold.”

“Hele planen bærer præg af, at man ikke har forstået, hvad børneområdet handler om, hvilke lovpligter det indebærer, og hvad saglighed og proportionalitet er.” (Bilag 8, s. 1)

På byrådsmødet den 6. juni 2016 vedtager et snævert flertal (Venstre og Dansk Folkeparti) på 16 ud af byrådets 31 mandater alligevel forvaltningens forslag til spareplanen sammen med et ændringsforslag fra Venstre og Dansk Folkeparti, jf. link 2 og bilag 7.

Begrundelse

Vi skal begrunde vores anmodning om en § 17, stk. 1-undersøgelse med følgende:

- 1) Vi finder ikke, at Venstre og Dansk Folkepartis ændringsforslag (vedlagt som bilag 7) substantielt ændrer på noget i eller tilføjer noget til spareplanen. I det følgende vil vi derfor alene forholde os til spareplanen.
- 2) Vi finder, at sagen minder meget om FOB 2014-9 (vedlagt som bilag 3). Især set i lyset af Socialstyrelsens Task Forces rapport af 12. november 2015 samt BDO's rapport af marts 2016 (vedlagt som hhv. bilag 4 og bilag 5) bør Randers Kommunes spareplan (vedlagt som bilag 1) give ombudsmanden mindst lige så meget grund til alvorlig bekymring for udsatte børn og unges retssikkerhed, som spareplanen i Guldborgsund Kommune gjorde, jf. Kasper Fuhr Christensens notat af 17. maj 2016 (vedlagt som bilag 2).
- 3) Vi finder, at Bente Adolphsens udtalelser om spareplanen (vedlagt som bilag 8) giver anledning til alvorlig bekymring.
- 4) Folketingets Ombudsmand udtrykker i sit svar af 19. april 2016 på Kasper Fuhr Christensens henvendelse af 18. december 2015, at analyserapporten af 12. november 2015 (vedlagt som

bilag 4) er bekymrende læsning. Så vidt vi ved, var ombudsmanden på daværende tidspunkt ikke orienteret om spareplanen. Vi finder, at byrådsflertallets beslutning om at gennemføre en stor nedskæring på området for udsatte børn og unge på et tidspunkt, hvor Randers Kommune er langt fra at leve op til lovens krav om tilstrækkelige indsatser for udsatte børn og unge, og hvor den iværksatte faglige genopretning ikke har ført til, at udsatte børn og unge og deres familier kan forvente, at Randers Kommune tilstrækkeligt hurtigt iværksætter de mest egnede foranstaltninger, bør give ombudsmanden grund til alvorlig bekymring.

- 5) Vi finder, at spareplanen bærer præg af, at kortsigtede sparemål prioriteres højere end det langsigtede hensyn til barnets tarv, hvilket er i strid med artikel 3, stk. 1 i FN's Konvention om Barnets Rettigheder, jf. bilag 2.
- 6) Vi finder, at spareplanens forslag om at forringe lønnen til plejefamilier er retsstridigt eller som minimum bør give ombudsmanden anledning til alvorlig bekymring, jf. bilag 2, s. 8-24.
- 7) Vi finder, at spareplanens forslag om nedsættelse af to rejsehold, der skal "screene" (dvs. gennemgå) alle sager med forebyggende foranstaltninger og sager om eksternt anbragte med det formål at finde sager, hvor indsatsen kan reduceres, eller børnene kan flyttes til billigere løsninger, er retsstridigt eller som minimum bør give ombudsmanden grund til alvorlig bekymring, jf. bilag 2, s. 25-31.
- 8) Vi finder, at spareplanens forslag om at gennemgå anbringelsessagerne og stoppe ca. 10 anbringelser og hjemgive børnene til en eller begge forældre er retsstridigt eller som minimum bør give ombudsmanden grund til alvorlig bekymring, jf. bilag 2, s. 32-40.

Venlig hilsen

Byrådsmedlem Charlotte Broman Mølbæk (SF)

Byrådsmedlem Bjarne Overmark (Beboerlisten)

Byrådsmedlem Kasper Fuhr Christensen (Velfærdslisten)

Bilag:

1. Forvaltningens forslag til spareplan af 29. marts 2016 på området for udsatte børn og unge
2. Kasper Fuhr Christensens notat af 17. maj 2016
3. FOB 2014-9
4. Task Forces rapport af 12. november 2015 om børn og unge-området i Randers Kommune
5. BDO's rapport af marts 2016 vedrørende gennemgang af 100 sager på det specialiserede socialområde
6. Forvaltningens bemærkninger af 31. maj 2016 til Kasper Fuhr Christensens notat af 17. maj 2016
7. Venstre og Dansk Folkepartis ændringsforslag vedtaget på byrådsmødet den 6. juni 2016
8. Kasper Fuhr Christensens mail af 6. juni 2016 til byrådet og direktionen vedr. dialog med Bente Adolphsen
9. Kasper Fuhr Christensens mail af 6. juni 2016 til byrådet og direktionen vedr. ændringsforslag til BY 16/195

10. Folketingets Ombudsmands svar af 19. april 2016 på Kasper Fuhr Christensens henvendelse af 18. december 2015
11. Kasper Fuhr Christensens klage af 18. december 2015 til Folketingets Ombudsmand
12. Kasper Fuhr Christensens mail af 17. maj 2016 til byrådet og direktionen

Links:

1. Referat af byrådets behandling af spareplanen på byrådsmødet den 17. maj 2016 inkl. bilag:
http://nemweb.randers.dk/NemAgenda/DocumentView.aspx?document_id=1980077
2. Referat af byrådets behandling af spareplanen på byrådsmødet den 6. juni 2016 inkl. bilag:
http://nemweb.randers.dk/NemAgenda/DocumentView.aspx?document_id=1985209